

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Надвиничний С. А. к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

Глобалізаційні процеси, що прискорюють темпи науково-технологічного та інноваційного прогресу і розширюють масштаби використання його результатів, помітно впливають на структуру та ефективність національної економіки і АПК зокрема. Реальним шляхом виходу вітчизняного сільськогосподарського виробництва з кризи та подолання існуючих негативних тенденцій, а також виходу на ринки Євросоюзу із конкурентоспроможною продукцією є активізація процесу освоєння інноваційних технологій, сучасних вискоефективних машин, обладнання, систем і комплексів. Водночас необхідно враховувати динамічні зміни у світовій економіці, адже виробництво конкурентоспроможної продукції можливе лише при використанні досягнень науково-технічного прогресу, в основі якого лежать інноваційні процеси, які сприяють веденню безперервного оновлення сільськогосподарського виробництва.

Найважливішими завданнями сучасної аграрної політики є максимальне задоволення потреб населення в продуктах харчування та забезпечення продовольчої безпеки країни шляхом ефективного розвитку агропромислового комплексу. Реальне підвищення ефективності агропромислового виробництва можливе лише за рахунок використання комплексного підходу до вирішення організаційних, економічних, технологічних і соціальних проблем, практичною формою реалізації яких виступають розробка та освоєння інноваційних прийомів господарювання, використання науково обґрунтованих систем його організації і ведення.

Дослідженням питань глобалізації у контексті національної продовольчої безпеки та інноваційного розвитку агропромислового виробництва займаються ціла низка науковців, зокрема Б. М. Данилишин, А. С. Лисецький, В. Я. Месель-Веселяк, Я. Б. Олійник, П. Т. Саблук, А. І. Сухоруков та інші.

Проте чимало проблем, що стосуються глобалізаційних процесів і їх впливу на аграрні ринки потребують поглибленого вивчення. Є очевидним, що без чіткої та науково обґрунтованої і збалансованої інноваційної політики, системного принципу її реалізації з науковим, ресурсним, організаційним та інформаційним забезпеченням неможливо вирішити проблему підвищення рентабельності сільськогосподарського виробництва. Оптимізація інноваційного процесу та створення інструменту доведення інновації до споживача набуває національного значення і стає державною проблемою.

Проаналізувавши сучасний стан справ в АПК можна виділити цілу низку чинників, що стримують інноваційну активність, зокрема, це:

- відсутність законодавчої бази та нормативних актів, що регламентують взаємовідносини та відповідальність учасників-суб'єктів інноваційної діяльності;
- системи, що здійснює збір, зберігання та надання достовірної інформації про наявність науково-технічної продукції, розробку та здійснення інноваційних проєктів;
- нестача власних засобів і відсутність зовнішніх інвестицій для придбання інновацій і їх освоєння.

З огляду на вищезазначене, можна виділити основні пріоритети інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва України:

- удосконалення організаційно-економічних відносин в процесі виробництва, системи реалізації продукції;
- використання інновацій, які б сприяли заповненню внутрішнього ринку дешевою та якісною продукцією;
- удосконалення податкової системи, фінансово-кредитного механізму, принципів ціноутворення на сільськогосподарську продукцію;
- впровадження високоадаптивних ресурсозберігаючих технологій виробництва продукції рослинництва та тваринництва, економії трудових і матеріальних затрат, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції;
- удосконалення селекційно - генетичного потенціалу сільськогосподарських тварин та птиці;
- відновлення та удосконалення виробничо-технічного потенціалу виробничих потужностей, використання багатофункціональних комбінованих агрегатів;
- створення банків інноваційних проектів в галузі сільського господарства;
- проведення заходів, які сприятимуть покращенню екологічної ситуації, екологізації сільськогосподарського виробництва.

Як показує досвід країн з розвинутою економікою, найважливішою функцією держави є економічне регулювання інноваційних процесів за допомогою розробленої регіональної інноваційної політики, яка б здійснювалася на основі:

- вибору та реалізації базисних інновацій, що впливають на ефективність виробництва і конкурентоспроможності продукції;
- прогнозування основних шляхів освоєння інноваційних розробок в галузях АПК на перспективу;
- створення та розвиток комплексної підтримки інноваційної діяльності і науково-технічного потенціалу;
- створення правових і економічних передумов інноваційної політики, удосконалення податкового та митного законодавства.

Таким чином, враховуючи особливі умови розвитку вітчизняного АПК реальним кроком у подоланні існуючих проблем у даному секторі є врахування усіх перелічених заходів за умов використання локальної технології інноваційної діяльності з метою концентрування на визначених територіях регіональних центрів апробації нових технологій (агротехнопарки, агротехнополіси, агрофірми), де максимально ефективно можна використати нововведення та результати новітніх наукових досліджень.